

RODINA JE ZÁKLAD	
Program pre rodiny, ktoré potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopné riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine, alebo majú iné špecifické problémy 11 ods. 3 písm. b) bod 1. – 4.	
Cieľ	Obmedzovať a odstraňovať negatívne vplyvy, ktoré ohrozujú všestranný zdravý vývin dieťaťa. <i>Špecifické ciele:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Diagnostikovať - komplexne posúdiť aktuálnu situáciu dieťaťa a jeho rodiny</i> • <i>Na základe vyhodnotenia aktuálnej situácie dieťaťa a jeho rodiny, vypracovať plán vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou vrátane plánu rozvoja rodiny</i> • <i>Predchádzať vyňatiu dieťaťa z rodiny do náhradnej starostlivosti</i> • <i>Podporovať návrat dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia</i> • <i>Na základe vyhodnotenia plánu formulovať odporúčania pre dieťa, rodičov a prípadnú ďalšiu prácu odborného tímu</i>
Cieľová skupina	<ul style="list-style-type: none"> - Rodiny, ktoré potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopné riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine, alebo majú iné špecifické problémy. - Rodiny s potrebou sanácie rodinného prostredia, podpory obnovy rodinného prostredia, z ktorého bolo dieťa vyňaté, resp. takéto vyňatie dieťaťa hrozí. - Rodiny, ktoré potrebujú posilniť rodičovské zručnosti, budúci rodičia z rizikovej skupiny, v ktorej existuje predpoklad, že rodičovské zručnosti nebudú dostatočné. - Dieťa, rodič, osoba ktorá sa o dieťa stará, blízke osoby dieťaťa, širšia rodina.
Realizácia programu	<p>1. Získanie informácií o rodine, uzatvorenie kontraktu</p> <p>V tejto fáze je realizovaný prvý kontakt s klientom, ideálne aj za prítomnosti povereného pracovníka ÚPSVaR. Cieľom je oboznámenie sa s prípadom klienta, nadviazanie kontaktu, objasnenie role pracovníkov centra, definovanie problému, vysvetlenie programu CDR a podmienok spolupráce – uzatvorenie kontraktu.</p> <p>2. Diagnostika - analýza a posúdenie aktuálnej situácie dieťaťa a jeho rodiny</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ analýza situácie dieťaťa a jeho rodiny potrebná pre nastavenie procesu práce a tvorbu plánu vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou – zhrnutie všetkých relevantných informácií, a využitie metód sociálnej a psychologickkej diagnostiky (zber anamnézy, ciele a voľné pozorovanie, rozhovor, štúdium a analýza dokumentov, dotazníky, hodnotiace škály, projektívne metódy a techniky) ○ diagnostika pomocou vecí, činnostná diagnostika ○ Analýza príčin krízy ○ Identifikovanie silných stránok a rozvojových potrieb rodiny a jej členov ○ Identifikácia zdrojov ohrozenia ○ Orientácia na problém - aktuálne problémy v rodine, rodinné roly, fungovanie rodičov, rodinné vzťahy – genogram, ekomapa, komunikačné vzorce, vrátane rodinného tabu, spôsoby riešenia konfliktov,

	<ul style="list-style-type: none"> ○ orientácia na vnútorné zdroje rodiny – potenciál jednotlivých členov rodiny, spôsoby zvládania záťaže, , správanie, funkčnosť rodiny v takých oblastiach ako je vzťah k deťom, ○ orientácia na vplyv prostredia na rodinný systém – vplyv makroprostredia i mikroprostredia na fungovanie rodiny, vplyv širšej rodiny, otázka hraníc a autonómie rodiny voči okoliu, rodinná teritorialita ○ diagnostika zameraná na rodičov: rodičovské kompetencie na zabezpečenie optimálneho prostredia pre zdravý vývin dieťaťa ○ diagnostika zameraná na širšiu rodinu a sociálne prostredie dieťaťa <p>3. Tvorba plánu vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou</p> <p>Plán je vytvorený podľa individuálnych potrieb a možností každého člena rodiny vrátane plánu rozvoja rodiny. Má presne zadefinované ciele, úlohy a postupnosť krokov, ktoré si rodina naformuluje s pomocou sociálneho pracovníka. V tejto fáze je potrebné charakterizovať osobnosť dospelých a zistiť, či problémy a ich príčiny sú v dosahu ich voľného rozhodovania resp. či ide o objektívne príčiny, ktoré sú nezávislé od ich vôle. Tieto okolnosti majú kľúčový charakter pre ďalšiu prácu.</p> <p>4. Realizácia stanoveného plánu</p> <p>Intervencie pri práci s rodinou prebiehajú v prirodzenom prostredí klientov alebo ambulantne a sú zamerané na plnenie úloh, vyplývajúcich z vytvoreného plánu.</p> <p>V tejto fáze prebieha aj priebežné vyhodnocovanie situácie dieťaťa a rodiny, spätná väzba (podľa dohody môže byť písomná – správa spolupráci)</p> <p>5. Ukončenie spolupráce</p> <p>Spolupráca môže byť ukončená na základe dosiahnutia stanoveného cieľa, vyčerpania dohodnutého rozsahu, vzájomnej dohody o ukončení spolupráce, zmenou potrieb klientov alebo na základe odstúpenia od dohody. O ukončení spolupráce je vypracovaná záverečná správa, ktorá obsahuje aj odporúčania pre prípadný ďalší rozvoj klientov.</p>
<p>PODPROGRAM ZAMERANÝ NA VYKONÁVANIE ODBORNÝCH METÓD NA PRISPOSOBENIE SA NOVEJ SITUÁCII</p> <p>§ 11 ods. 3 písm. b) bod 1.</p>	
Cieľ	Stabilizovať rodinu v novej situácii tak, aby napĺňala svoje funkcie a saturovala potreby dieťaťa
Možné indikácie	<ul style="list-style-type: none"> • dieťa prichádza do nového prostredia (NRS, osvojenie), • rozchod alebo rozvod rodičov, • náhle vážne ochorenie dieťaťa alebo rodiča, • úmrtie v primárnej rodine, • rodiny, do ktorých starostlivosti bolo dieťa opäť zverené po zrušení náhradnej starostlivosti (dieťa sa vracia späť do rodiny, z ktorej bolo vyňaté) • iná situácia v rodine, ktorá predstavuje ohrozenie pre rodinu, ťažkú situáciu
Kontraindikácie	<ul style="list-style-type: none"> • dlhotrvajúce, nabalené problémy v rodine • závažné psychiatrické diagnózy dospelých alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení • pri preukázaní, ale aj vážnom podozrení zo zneužívania, týrania maloletého dieťaťa (CAN syndróm)
Metódy práce	Pri práci využívame v programe popísané metódy, techniky a postupy, najmä:

	<ul style="list-style-type: none"> • metódy a techniky sociálnej práce, poradenstva a ďalších služieb k identifikovaniu rizikových faktorov, preventívne pôsobenie pred opakovaným zlyhávaním rodín, • sociálna diagnostika, sociálne poradenstvo • krízová intervencia, • terénna sociálna práca • psychologická diagnostika, psychologické poradenstvo • nácvik akceptovateľného správania zo strany oboch rodičov voči sebe navzájom ako aj voči deťom, nácvik komunikačných zručností • poskytovanie výchovného poradenstva, psychologickéj pomoci rodičom pri riešení problémov v rodine, v komunikácii, pomoc pri riešení krízovej situácie v rodine • pomoc a poradenstvo deťom pri udržiavaní a rozvíjaní väzieb s rodičmi, aj keď spolu nežijú, medzi súrodencami navzájom, ako aj širším sociálnym prostredím dieťaťa, • skupinové (svojpomocné, podporné, rovesnícke) stretnutia • vytvorenie funkčného tímu okolo rodiny, spolupráca s príslušnými inštitúciami • facilitácia, riešenie konfliktov, mediálne techniky • asistencia pri styku rodiča s dieťaťom v problematických situáciách • prípadové konferencie • stretnutia rodinného kruhu (SRK)
Špecifikácia podprogramu	<p>Podprogram sa môže kombinovať s inými podprogramami, je prispôbený individuálnym potrebám klienta. Dôležité je, že rodina sa ocitla v akútnej novej životnej situácii, ktorá si vyžaduje riešenie, resp. je v tejto novej situácii potrebná podpora a sprevádzanie za účelom predchádzania vzniku ohrozujúcej situácie.</p> <p>V prípade viacerých rodín nachádzajúcich sa v obdobných situáciách vieme zorganizovať aj skupinové (svojpomocné, rovesnícke) stretnutia, ak je predpoklad, že rodinám pomôžu.</p>
Druh práce	individuálna / dyadická / skupinová / kombinovaná
Forma práce	Ambulantná / terénna (viď písmeno b) programu CDR)
Časová dotácia	Predpokladáme 30 - 70 hodín práce s rodinou, časová dotácia je však výsledkom dohody zúčastnených strán
Odborní pracovníci	Sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ
<i>Odborník má právo robiť korekciu a kombinácie podprogramov podľa potrieb klientov.</i>	
PODPROGRAM ZAMERANÝ NA VYKONÁVANIE ODBORNÝCH METÓD NA ÚPRAVU RODINNÝCH A SOCIÁLNYCH POMEROV DIEŤAŤA § 11 ods. 3 písm. b) bod 2.	
Cieľ	Obnova funkčnosti rodiny, realizácia obnovy rodinného prostredia resp. úpravy rodinných pomerov v rodinách, u ktorých sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s cieľom eliminovať dôvody, pre ktoré došlo k vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia, alebo pre ktoré takéto vyňatie hrozí.
Možné indikácie	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočná socioekonomická situácia rodiny, • rodiny, v ktorých absentuje jedna alebo viac základných funkcií rodiny a je tým ohrozený vývin dieťaťa • výskyt sociálnopatologických javov v okolí rodiny, resp. v rodine. • sociálne vylúčené rodiny z dôvodu chudoby alebo príslušnosti k marginalizovanej rómskej komunite • rodiny, ktoré stratili bývanie, resp. nemajú relatívne trvalé bývanie, žijú v nevyhovujúcich bytových pomeroch

	<ul style="list-style-type: none"> • strata zamestnania alebo nezamestnanosť rodičov a z toho vyplývajúce problémy • absencia finančnej gramotnosti • iná situácia v rodine, ktorá vyžaduje úpravu rodinných a sociálnych pomerov
Kontraindikácie	<ul style="list-style-type: none"> • pri preukázaní, ale aj vážnom podozrení zo zneužívania, týrania maloletého dieťaťa (CAN syndróm) • závažné psychiatrické diagnózy dospelých alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení
Metódy práce	<p>Práca prebieha vo fázach opísaných v programe a využívame v programe popísané metódy, techniky a postupy, najmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sanácia rodinného prostredia, podpora obnovy rodinného prostredia, • terénna sociálna práca v prirodzenom rodinnom prostredí a náhradnom rodinnom prostredí, • nácvik praktických zručností, • podpora a posilňovanie vzťahov medzi deťmi a biologickou rodinou, posilňovanie emocionálnych pút medzi členmi v rodine, podpora rodičov v plnení ich rodičovských povinností, plnenie funkcií rodiny, • sprevádzanie rodičov a deťom blízkych osôb, ktoré sa o dieťa osobne starajú v hospodárení s finančnými prostriedkami, udržiavaní osobnej hygieny aj hygieny v domácnosti, • pomoc a nácvik osvojovania si hygienických návykov a zdravého spôsobu života, • motivácia rodiny k hľadaniu zamestnania, posilneniu pracovných návykov a zručností, v sebastačnosti pri úprave a zveľaďovaní bývania, • poradenstvo rodine v oblasti zvýšenia kompetentnosti pri jej fungovaní, obnove, úprave a postupnom dosahovaní zmeny vzťahového, sociálneho, výchovného a ekonomického zázemia rodiny, • vytvorenie resp. spájanie funkčného tímu okolo rodiny, ktorý môže prispieť k efektívnejšej pomoci rodine a riešeniu situácie v rodine, • využitie dostupných metód a techník sociálnej práce, poradenstva a ďalších služieb k identifikovaniu rizikových faktorov, preventívne pôsobenie pred opakovaným zlyhávaním rodín, • stretnutia rodinného kruhu, prípadové konferencie, • sprevádzanie, rozvoj a tréning sociálnych zručností v rodinách, • poradenstvo a vzdelávanie v oblasti následkov konzumácie alkoholických a tabakových výrobkov a iných návykových látok, • podpora pripútania, • podpora sebavedomia a sebahodnoty, • rozvoj a tréning rodičovských zručností, výchovné poradenstvo, • nácvik akceptovateľného správania zo strany oboch rodičov voči sebe navzájom, ako aj voči deťom, nácvik komunikačných zručností, • sieťovanie, • pomoc pri vybavovaní dokladov, štátnych sociálnych dávok, písaní žiadostí, • pomoc pri hľadaní a udržaní zamestnania, • pomoc pri hľadaní a udržaní si bývania.

Špecifikácia podprogramu	Podprogram sa môže kombinovať s inými podprogramami, je prispôbený individuálnym potrebám klienta. Je zameraný na úpravu sociálnych a rodinných pomerov určený pre rodiny, ktoré často krát vyplývajú z nedostatku financií, zlého hospodárenia, socioekonomickej situácie, bytovej situácie/bývania v rizikovej oblasti, resp. gro problémov nie je vzťahového, výchovného, komunikačného, t. j. psychologického rázu. Jeho cieľom je zlepšenie celkovej situácie v rodine , s dôrazom na potenciál rodiny, ktorý vedie k následnej úprave týchto pomerov v rodine.
Druh práce	individuálna / dyadická / skupinová / kombinovaná
Forma práce	Ambulantná / terénna (viď písmeno b) programu CDR)
Časová dotácia	Predpokladáme 40 – 80 práce s rodinou, časová dotácia je však výsledkom dohody zúčastnených strán.
Odborní pracovníci	Sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ
<i>Odborník má právo robiť korekciu a kombinácie podprogramov podľa potrieb klientov.</i>	
PODPROGRAM ZAMERANÝ NA VYKONÁVANIE ODBORNÝCH METÓD NA PODPORU RIEŠENIA VÝCHOVNÝCH PROBLÉMOV, SOCIÁLNYCH PROBLÉMOV A INÝCH PROBLÉMOV V RODINE A V MEDZIĽUDSKÝCH VZŤAHOCH § 11 ods. 3 písm. b) bod 3.	
Cieľ	Eliminovať problémy v rodine a stabilizovať rodinnú situáciu tak, aby nebol ohrozený zdravý fyzický a psychický vývin dieťaťa, a aby sa predišlo vyňatiu dieťaťa z rodiny
Možné indikácie	<ul style="list-style-type: none"> • zlyhávanie starostlivosti o dieťa v dôsledku výchovných problémov dieťaťa (napr. dg. poruchy správania, záškoláctvo, priestupky, nerešpektovanie rodičov, autorít , abúzus návykových látok apod.), • zlyhávanie starostlivosti o dieťa v dôsledku špecifických nárokov dieťaťa (t. j. fyzické alebo psychické ochorenie vyžadujúce si zvláštny prístup), • výskyt sociálno-patologických javov v rodine, • konfliktné vzťahy v rodine, vzťahové problémy, • zlá socioekonomická situácia rodiny, • iná situácia v rodine, ktorá si vyžaduje riešiť výchovné, sociálne a iné problémy.
Kontraindikácie	<ul style="list-style-type: none"> • pri preukázaní, ale aj vážnom podozrení zo zneužívania, týrania maloletého dieťaťa (CAN syndróm), • závažné psychiatrické diagnózy dospelých alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení.
Metódy práce	Práca prebieha vo fázach opísaných v programe a využívame v programe popísané metódy, techniky a postupy, najmä: <ul style="list-style-type: none"> • sociálna diagnostika, sociálne poradenstvo, • krízová intervencia, • terénna sociálna práca, • sprevádzanie a rozvoj sociálnych zručností, • špeciálno-pedagogická diagnostika, špeciálno-pedagogické poradenstvo (ambulantom formou poskytované na pracovisku v Bratislave a terénnou formou v rámci Bratislavského kraja), • inscenačné metódy, • skupinové metódy – rovesnícke skupiny, podporné skupiny, vzdelávacie semináre, • rozvoj a tréning sociálnych zručností, • rozvoj a tréning rodičovských zručností, • facilitácia, riešenie konfliktov, mediačné techniky, • prípadové konferencie, • stretnutia rodinného kruhu (SRK), • restoratívne konferencie,

	<ul style="list-style-type: none"> nácvik akceptovateľného správania zo strany oboch rodičov voči sebe navzájom, ako aj voči deťom, nácvik komunikačných zručností, poskytovanie výchovného poradenstva, psychologickej pomoci rodičom pri riešení problémov v rodine, v komunikácii, pomoc pri riešení krízovej situácie v rodine.
Špecifikácia podprogramu	<p>Podprogram sa môže kombinovať s inými podprogramami, je prispôsobený individuálnym potrebám klienta. Kladieme v ňom dôraz na posilnenie schopnosti všetkých členov rodiny pomenovať problém, prevziať zodpovednosť za jeho riešenie a podporiť kompetencie a zručnosti potrebné na riešenie.</p> <p>Program prispôsobujeme konkrétnej rodine, jej problému v kontexte minulých skúseností aj súčasného života, pričom v centre záujmu sú potreby dieťaťa.</p> <p>Situáciu ohrozených rodín vnímame komplexne, preto sa aj naša pomoc zameriava na viac úrovní súčasne, nie na jeden izolovaný problém.</p>
Druh práce	individuálna / dyadická / skupinová / kombinovaná
Forma práce	Ambulantná / terénna (viď písmeno b) programu CDR)
Časová dotácia	Predpokladáme 40 - 60 hodín práce s rodinou, časová dotácia je však výsledkom dohody zúčastnených strán.
Odborní pracovníci	Sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ, špeciálny pedagóg
<i>Odborník má právo robiť korekciu a kombinácie podprogramov podľa potrieb klientov.</i>	
PODPROGRAM ZAMERANÝ NA VYKONÁVANIE ODBORNÝCH METÓD NA PODPORU OBNOVY ALEBO ROZVOJA RODIČOVSKÝCH ZRUČNOSTÍ § 11 ods. 3 písm. b) bod 4.	
Cieľ	Získanie vedomostí, kompetencií a zručností potrebných pre adekvátnu starostlivosť o dieťa a saturáciu jeho potrieb.
Možné indikácie	<ul style="list-style-type: none"> rodičia zlyhávajú v praktickej starostlivosti o dieťa a domácnosť, jednotlivec alebo pár prijal dieťa do náhradnej rodinnej starostlivosti / osvojenia a je žiaduce podporiť rozvoj rodičovských zručností potrebných v špecifickej situácii náhradnej starostlivosti, osvojenia, rodičovi/rodičom sa po úspešnej sanácii rodinného prostredia vrátilo dieťa z ústavnej starostlivosti a je potrebné rodine poskytnúť podporu a upevniť pozitívne zmeny, prevencia zlyhania v rizikovej skupine (napr. osamelé matky, mladé matky/rodičia, matky/rodičia z rizikového sociálneho prostredia, bez podpory v rodine a blízkom okolí).
Kontraindikácie	<ul style="list-style-type: none"> pri preukázaní, ale aj vážnom podozrení zo zneužívania, týrania maloletého dieťaťa (CAN syndróm). závažné psychiatrické diagnózy dospelých alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení.
Metódy práce	<p>Práca prebieha vo fázach opísaných v programe a využívame v programe popísané metódy, techniky a postupy, najmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> využitie dostupných metód a techník sociálnej práce, poradenstva a ďalších služieb k identifikovaniu rizikových faktorov, preventívne pôsobenie pred opakovaným zlyhávaním rodín, sociálna diagnostika, sociálne poradenstvo terénna sociálna práca, sprevádzanie a rozvoj sociálnych zručností, psychologická diagnostika, psychologické poradenstvo,

	<ul style="list-style-type: none"> • špeciálno-pedagogická diagnostika, špeciálno-pedagogické poradenstvo (ambulantom formou poskytované na pracovisku v Bratislave a terénnou formou v rámci Bratislavského kraja), • rozvoj a tréning rodičovských zručností, • vytvorenie funkčného tímu okolo rodiny, spolupráca s príslušnými inštitúciami, • stretnutia rodinného kruhu (SRK), • nácvik akceptovateľného správania zo strany oboch rodičov voči sebe navzájom, ako aj voči deťom, nácvik komunikačných zručností, • distribúcia klientov a sprevádzanie pri spolupráci s inými odborníkmi, • nácvik praktických zručností vedenia domácnosti, hospodárenia, plánovania, • vzdelávanie a príprava na rodičovstvo pre nastávajúcich rodičov.
Špecifikácia podprogramu	<p>Podprogram sa môže kombinovať s inými podprogramami, je prispôsobený individuálnym potrebám klienta. Je zameraný na riešenie praktických problémov, s ktorými sa rodiny stretávajú. Naším zámerom je poskytovanie pomoci už pred narodením dieťaťa, t. j. pripravovať rodičov na nastávajúce zmeny, priblížiť im, aké zmeny sa odohrávajú v tele matky, ako sa dieťa vyvíja, aké zásady je potrebné dodržiavať pre zdravie matky aj dieťaťa, praktický nácvik starostlivosti o novorodenca, vhodná starostlivosť o dieťa z hľadiska zdravého psychomotorického vývinu, strava dieťaťa, zdravotná starostlivosť, význam vzťahovej väzby pre dieťa. Ako pozitívne vplývať na vývin dieťaťa a jeho rozvoj v súlade s jeho individuálnymi potrebami bude súčasťou rozvoja rodičovských zručností pri deťoch v každom veku.</p> <p>Rovnako tiež je základom práce nácvik praktických zručností, ako je varenie, upratovanie, hygiena, plánovanie v domácnosti, hospodárenie, zabezpečovanie potravín a potrieb pre domácnosť...</p>
Druh práce	individuálna / dyadická / skupinová / kombinovaná
Forma práce	Ambulantná / terénna (viď písmeno b) programu CDR)
Časová dotácia	Predpokladáme 40 - 70 hodín práce, časová dotácia je však výsledkom dohody zúčastnených strán.
Odborní pracovníci	Sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ, špeciálny pedagóg
<i>Odborník má právo robiť korekciu a kombinácie podprogramov podľa potrieb klientov.</i>	